

Obsah

Abstrakt	9
Úvodem	13
1. Křesťansko-humanisticky orientovaná literární tvorba	17
1.1 K osobnosti a dílu literárního historika Josefa Vašici	17
1.2 Básník, perzekuovaný kněz Jindřich Jenáček	18
1.3 Exilový publicista, filozof, vězeň Vladimír Neuwirth	20
1.4 Básník, kněz, pétépák, vězeň Jiří Vícha	21
1.5 Básník, kněz, vězeň Josef Veselý	23
1.6 Básnířka spirituální orientace Dagmar Bezdíčková	25
1.7 K ideologickému zneužívání osobnosti Vladislava Vančury v jeho rodné obci	26
2. Básnířky a prozaičky z Opavska	27
2.1 Básnířka a prozaička Dagmar Bakalová	27
2.2 Opavské kořeny spisovatelky Boženy Klímové	35
2.3 Pohádkářka Lena Banszel Freyová	36
2.4 Básnířka bulharského původu Daniela Džorova-Waldhans	36
2.5 Básnířka ozvěn ticha Petra Kostruhová	37
2.6 Osobnost a tvorba Ireny Šťastné	39
2.7 Autorky střední a mladší generace	52
2.7.1 Básnířka erotických veršů Gabriela Kubová	53
2.7.2 Svěží poetika Vratislavy Holčákové a Vladimíry Koškové	54
2.7.3 Stále překvapující básnířka Ivana Kašpárková	57
2.7.4 Zpěvačka a básnířka Gabriela Vašková	63
2.7.5 Básnířka, prozaička, knihovnice Linda Pačková	64
2.7.6 Natálie Paterová – hlučínská Emily Dickinson	66
2.7.7 Básnířka, recitátorka a výtvarnice Kristýna Montagová	72
2.7.8 Autorka niterné poezie Alžběta Luňáčková	75
2.7.9 Básnířka a sochařka Nela Bártová	79
2.7.10 Autorka urban fantasy Jana Richterová	86
2.7.11 Spisovatelka a cestovatelka Zuzana Beranová	87
2.8 Spisovatelky z mikroregionu Hlučínska	91
2.8.1 Autorka rodových románů Anna Malchárková	92
2.8.2 Prozaička a badatelka Eva Tvrdá	95
2.9 Autorky píší v hlučínském nářečí	101
2.9.1 Jana Schlossarková	101
2.9.2 Lidie Rumanová	102
2.10 Dílčí shrnutí	104
3. Básníci, prozaici a dramatici z Opavska a tzv. Prajzské republiky	106

3.1	Spisovatel – emigrant Karl Wetzky	106
3.2	Satirik a bajkař Ivan Hostiřak	108
3.3	Básník a pedagog Vít Slíva	109
3.4	Sociolog kultury, dramaturg a básník Jiří Siostrzonek	110
3.5	Básník, pedagog a psycholog Antonín Tázlar	112
3.6	Básník a galerista Libor Hřivnáč	113
3.7	Spisovatel Petr Motýl, básník syrové poetiky	114
3.8	Básník periferie, publicista Ivan Motýl	116
3.9	Básnířka a výtvarnice Elli Tiliu Motýlová.	119
3.10	Básník, překladatel, literární vědec, editor Libor Martinek.	120
3.11	Básník Milan Krupa, řádná hlučinská dupa	123
3.12	Odraz česko-německých vztahů v literatuře Opavska.	126
3.12.1	„Pán z Bolatic“ August Scholtis	127
3.12.2	Josef Richter – česky píšící autor s německými kořeny	130
3.12.3	Josef Urban – cestovatel (dobrodruh), spisovatel, scénárista a filmař	132
3.12.4	Básník a prozaik z Hlučinska Petr Čichoň.	137
3.12.5	Osvobození Hlučinska z pohledu Kristiny Teskové	143
3.12.6	Hlučinské drama Davida Jařaba <i>Za vodou. Dokud nás smrt...</i>	144
3.12.7	Téma holokaustu v knize <i>Poslední Herrmannovic holka</i> Evy Herrmannové	145
4.	K literárnímu řivotu Opavska na začátku nového milénia	148
4.1	Autoři (částečně) spojení s nakladatelstvím Perplex	151
4.1.1	Básník, překladatel, editor Dan Jedlička	152
4.1.2	Básník, redaktor, organizátor kulturního řivota David Bátor	154
4.1.3	Básník, textař, zpěvák, performer, dramaturg a kurátor Jan Kunze.	161
4.1.4	Básník a výtvarník Ivan Tázlar	166
4.1.5	Básník a anglista Radek Glabazňa.	167
4.1.6	Hudebník, textař a výtvarník Jiří Bosák	170
4.1.7	Spisovatel, cestovatel a lingvista Miroslav Černý.	171
5.	Literární současnost	198
5.1	Básník, editor, organizátor kulturního řivota a badatel Ondřej Hložek	198
5.2	Básník a filozof Marek Timko	227
5.3	Básník, textař a hudebník Oldřich Kutra	228
5.4	Básník a technolog Martin Šenkypl.	229
5.5	Básník, textař a zpěvák Michael Kubesa	232
5.6	Hudebník, skladatel, básník Jan Hanousek	233
5.7	Básník a literární badatel Radek Touš	235
5.8	Prozaik Jakub Stanjura.	238

Shrnutí	240
Summary	242
Literatura	243
Jmenný rejstřík	272

literatury, především beletrie – krásné literatury). Ačkoli sledujeme literaturu z oblasti Opavska,² není možné text chápat pouze jako nespávané vyprávění regionální literatury, která je v akademickosti rozuměna jako literaturu tvořící národní literaturu, jež je obohacena o regionální zkušenost. Regionální hodnotu nelze přisuzovat autorům, kteří z určitého kraje pouze žili nebo z něj pocházeli, ale postrádali elementární umělecký talent. V této souvislosti literární historiografie zmiňuje fakt, že hranice mezi celonárodní a regionální literaturou není dána tematicky nebo geograficky, ale uměleckou hodnotou, která oslovuje univerzálního čtenáře.

Nezkomunikujeme zásadně ani regionální tradice, i když na některé jejich prvky upozorňujeme, neboť spojitost mechanismů vnímání a působení literárních tradic s fikčním světy literárních děl a jejich topikou je zcela přehlédnuta. Literární tradici nepovažujeme za jedinou vyšší významovou instanci, která spojuje různé subjekty literárního systému, vede k určitému vytváření a v podstatě podobnému chápání dobových paradigmat. Další významovou entitou mohou být totiž znaky napomáhající sebeidentifikaci regionální společenosti. Museli jsme si proto v úvodu naší práce položit zásadní otázku,

Nezabýváme se projevy ekonomického regionalismu nebo regionalismy jiného typu. Pečlivě a pozorně sledujeme projevy tohoto regionalismu v literárních výzkumech v Polsku, které jsou věnovány vztahům mezi centrem a periferií, národním identitě, podobou přítomnosti historie a paměti v regionální literatuře. Řešitelé takových projektů použili moderní metodiky a nové „jazyky“ pro popis regionální literatury, sáhli po orientacích vztahujících v rámci tzv. prvotního a kulturního obecní teorie literatury. Hlavním výsledkem prováděných výzkumů je rekonfigurace oblastí regionální literární vědy, včetně změny perspektiv, metod a výzkumných předmětů. Dosáhlo se zvýšení znalostí o regionální tvořivosti a regionálních jevech v literatuře a lepší znalosti literatury obecně, nové vidění ve světě časně literárněvědné vědy, jakou je regionalistika. Dodatečným efektem je připravení půdy pro integrovaný interdisciplinární a transdisciplinární výzkum, včetně regionální komparativistiky jako oboru integrujícího tento výzkum do oblastí literární vědy, otevření nových výzkumných obzorů důležitých nejen ve vědecké, ale i společenské dimenzi, protože výzkumná oblast regionalismu se ukázala jako oblast zaměřená na klíčové současné problémy, jako je vztah globálního a lokálního, migrace, multi- a transkulturalita, široce chápání polozákladů. Srovn. *„Regionalism w badaniach literackich: tradycje i nowe orientacje” – podsumowanie projektu* (https://bibliotekapolonistyczny.pl/mediaprotjeowefdes/2017/5/nowy-regionalizm_w_badaniach_literackich.pdf, 16. 7. 2023). Dlužni děláme, že rovněž autor této práce spolupracuje s řešiteli tohoto projektu nebo významnými polskými regionalisty („včasnými regionalisty“ alespoň v polském literárněvědném diskursu není žádný protínový, ale i v regionalistických bádání se razítožní žádné parametry – odvození ze srovnání s jevy odlišnými, což ostatně vyplývá mj. z podobného pojetí i ve dosavadním teoretickém diskursu, jež se odvíjí ze nové přístupy v metodologii výzkumu, např. z prof. Zbigniewem Chojnowským z Cracova, dr. Karolinou Poppiem z Katowic atp.).

Opavskum zde primárně rozumíme polský okres Opava.